

“КАКО ДО ШКОЛЕ - ЛАКО”

ПОВЕЗИВАЊЕ И САРАДЊА КАО ПРЕДУСЛОВ УСПЕШНЕ ТРАНЗИЦИЈЕ НА НИВОУ ВРТИЋ - ШКОЛА

Влада Републике Србије
МИНИСТАРСТВО
ЗА БРИГУ О ПОРОДИЦИ
И ДЕМОГРАФИЈУ

Предшколска Установа
“Радосно детињство”
Нови Сад

САДРЖАЈ

3

УМРЕЖИ СЕ

4

О ПРОЈЕКТУ

7

ТРАНЗИЦИЈА – ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА – ШКОЛА

Татјана Огривовић Малешевић, педагошкиња у предшколској установи

17

СОЦИО – ЕМОЦИОНАЛНА СПРЕМНОСТ ДЕТЕТА ПРИЛИКОМ ПОЛАСКА У ПРВИ РАЗРЕД

Дуња Скорић, психолошкиња у предшколској установи

22

ШКОЛА НА ВИДИКУ

Дејан Грбић, учитељ

29

ВЕШТИНЕ И НАВИКЕ ПОТРЕБНЕ ЗА ПОЛАЗАК У ПРВИ РАЗРЕД

Бранкица Чубрило, учитељица

34

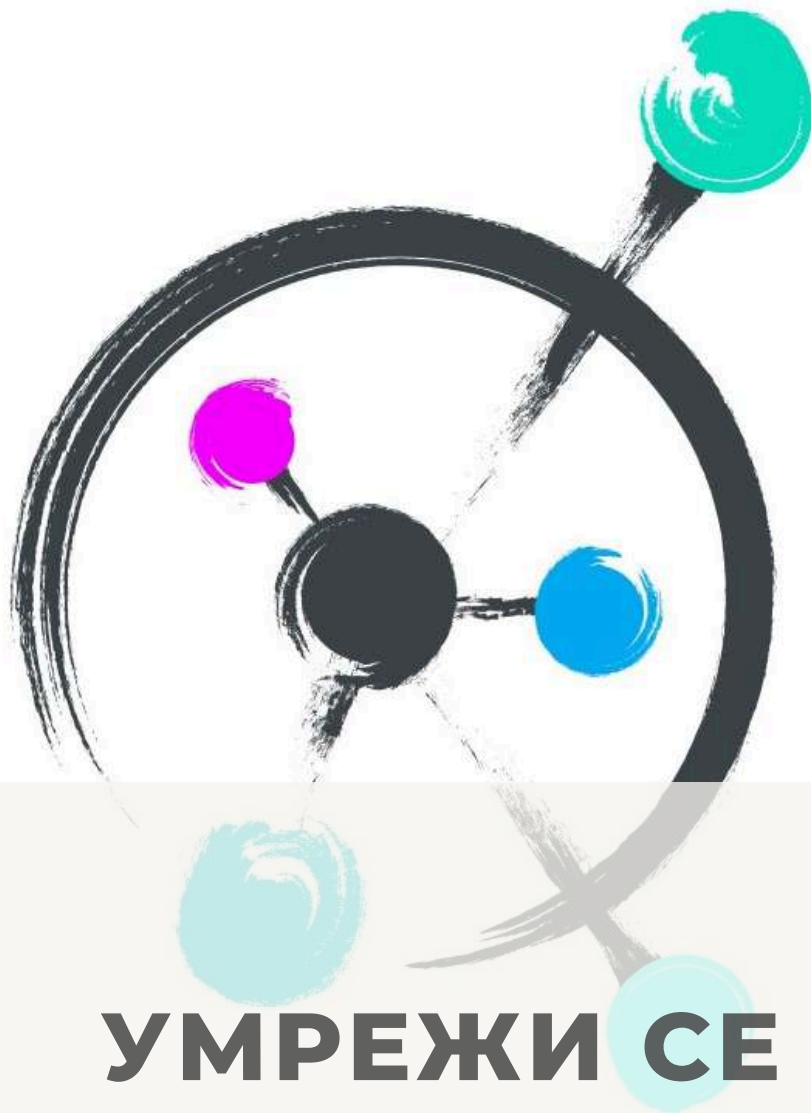
УПИС У ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Теодора Невајдић, психолошкиња у основној школи

40

КАКО ДО ШКОЛЕ - ЛАКО, ПОВЕЗИВАЊЕ И САРАДЊА КАО ПРЕДУСЛОВ УСПЕШНЕ ТРАНЗИЦИЈЕ НА НИВОУ ВРТИЋ ШКОЛА – ИЗ УГЛА РОДИТЕЉА

Светлана Тот, родитељ

УМРЕЖИ СЕ

Удружење „Удружење Умрежи се“ је аутор и креатор онлајн платформе „Умрежи се“ (www.umrezise.org.rs).

Платформа „Умрежи се“ је интернет платформа осмишљена тако да буде агенс сарадње, комуникације и добре праксе у заједници стручњака, а која истовремено обезбеђује ресурсе за јачање компетенција свих актера запослених у предшколским установама. Она омогућава континуирано и ефикасно умрежавање, комуникацију и размену искустава међу учесницима. Развијала се уз подршку Удружења васпитача Новог Сада, ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад и града Новог Сада. Поред практичара запослених у предшколству, платформу користе и студенти, будући васпитачи.

Влада Републике Србије
МИНИСТАРСТВО
ЗА БРИГУ О ПОРОДИЦИ
И ДЕМОГРАФИЈУ

Предшколска Установа
"Радосно детињство"
Нови Сад

О ПРОЈЕКТУ

Транзиција у образовању је временски период пре, током и након дететовог преласка из једног окружења у друго. Током раног детињства децу очекује неколико значајних транзиција: прелазак из породичног окружења у вртић, прелазак из јаслене у млађу васпитну групу, прелазак из вртића у основну школу. Кретање из једног развојног окружења у други током времена препознаје се као вертикална транзиција. Преласци у нова окружења као што је полазак у јаслице/вртић, прелазак из јаслица у вртић или прелазак из вртића у школу су осетљиви периоди транзиције у којима је континуитет посебно важан. За потребе реализације понуђеног програма посебан осврт даје се за транзицију на нивоу вртић – основношколско образовање. Како би се осигурао континуитет посебно је важно планирање подршке детету из аспекта претшколског окружења са једне стране и породичног окружења са друге стране.

A stack of several books is visible at the bottom of the page. On top of the stack, there is a small wooden mouse figurine with a red hat. The background is a light, neutral color.

Деци је потребно да приликом преласка у нову средину - школу имају ослонац у ономе што им је блиско и познато. Неопходно је да им одрасли покажу разумевање, пруже сигурност и јасно им покажу да су њихова осећања препозната и важна. Током транзиције детету је неопходна индивидуализована и персонализована пажња. Да би се постигао континуитет подршке детету од великог је значаја оснажити породицу и понудити родитељима знања и вештине уз помоћ којих могу бити подршка деци у овом за њих осетљивом периоду.

Генерални циљ пројекта “Како до школе - лако” који је реализован уз подршку Министарства за бригу о породици и деморафију је подршка родитељству и оснаживање родитељских вештина, капацитета и компетенција приликом процеса адаптације и транзиције детета из предшколске установе у основну школу.

ТРАНЗИЦИЈА – ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА – ШКОЛА

**ТАТЈАНА ОГРИЗОВИЋ МАЛШЕВИЋ,
ПЕДАГОШКИЊА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ**

Транзиција је процес који се понавља више пута у животу.

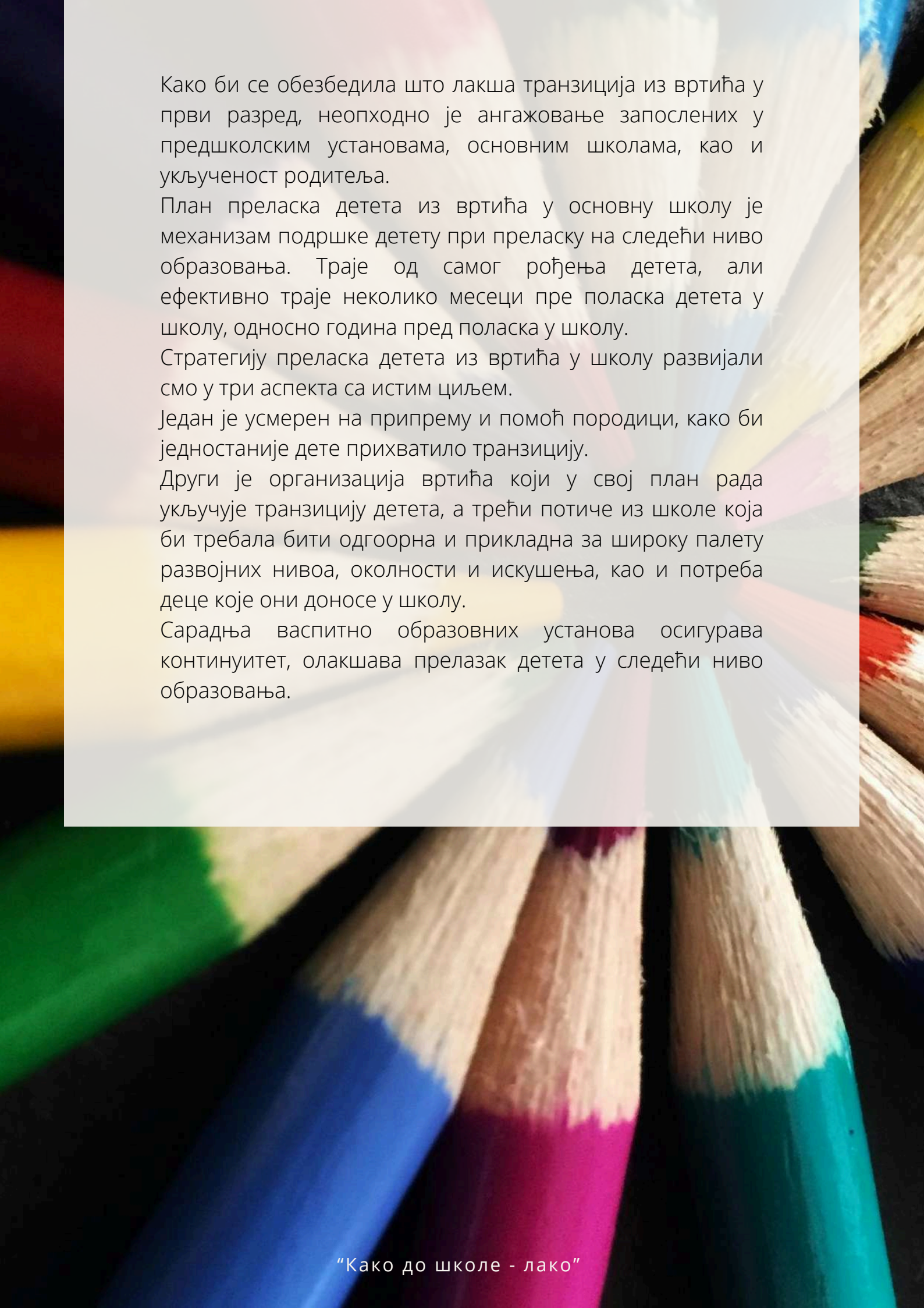
Када се планира прелазак у неко ново окружење транзиција подразумева одређени след корака за увођење новог облика подршке или новог облика рада у који се укључују дете и породица, као и други актери овог процеса.

У том процесу важно је да се припреми, не само дете и породица, већ и нова средина која прихвата дете и породицу.

Период транзиције је веома осетљив, па се због тога креирањем јасних планова обезбеђује континуитет подршке и услови у којима ће се дете развијати и учити.

Систем предшколског васпитања и образовања је од пресудног значаја за свеобухватан раст, развој и формирање личности, уз позитивне социо - емоционалне ефекте на друштво у целини.

Да би се обезбедио континуитет школовања, осигурао квалитет образовања, његова правичност и доступност, потребно је да се унапреди, систематизује и формализује сарадња предшколских установа и основних школа.

Како би се обезбедила што лакша транзиција из вртића у први разред, неопходно је ангажовање запослених у предшколским установама, основним школама, као и укљученост родитеља.

План преласка детета из вртића у основну школу је механизам подршке детету при преласку на следећи ниво образовања. Траје од самог рођења детета, али ефективно траје неколико месеци пре поласка детета у школу, односно година пред поласка у школу.

Стратегију преласка детета из вртића у школу развијали смо у три аспекта са истим циљем.

Један је усмерен на припрему и помоћ породици, како би једностанције дете прихватило транзицију.

Други је организација вртића који у свој план рада укључује транзицију детета, а трећи потиче из школе која би требала бити одгоорна и прикладна за широку палету развојних нивоа, околности и искушења, као и потреба деце које они доносе у школу.

Сарадња васпитно образовних установа осигурава континуитет, олакшава прелазак детета у следећи ниво образовања.

Повезивањем предшколског и основношколског образовања омогућили смо:

- Успостављање партнерства ради добробити детета
- Усклађеност курикулума вртића и основне школе, континуитет процеса, циљева, начела, метода рада и очекиваних исхода
- Усклађивање иницијалног образовања и професионалног усавршавања кадра
- Сензибилисање кадра за приватање новина у раду
- Упознавање, разумевање, прихватање кадра основних школа са поставкама раног предшколског учења деце и обратно
- Подстицање отворености и међусобне сарадње у пракси

Када су у питању конкретне активности, период преласка из вртића у основну школу подразумева време од неколико месеци пре и неколико месеци након уписа у први разред.

Најинтензивније активности су се одвијале од октобра до априла месеца, али је подржавање деце и породице нужно до самог почетка године пред полазак у школу и током првог полугодишта првог разреда основне школе.

Васпитачи, наставници разредне наставе и стручни сарадници су на састанцима размењивали искуства о методама, облицима рада, дидактичким средствима и о предузетим прилагођавањима на основу стеченог искуства у пружању подршке деци, родитељима и наставницима предметне наставе током транзиционог периода.

Породица је била активни учесник транзиције јер не смемо заборавити да се и родитељи и остали чланови породице припремају за транзицију, обзиром да је и за њих то велика промена.

Активности смо припремали на неколико нивоа:

1. Промотивно - информативне активности
2. Сарадња вртић - школа
3. Активности са и за родитеље

Пре свега родитељи треба да се упознају са следећим: процедура уписа детета, потребна документација, сарадња са здравственим установама, припадност школи, место становања, упознавање са концептом првог разреда, наставним планом, циљевима, активностима, очекиваним исходима, методама рада, припрема детета за транзицију код куће, потребне информације о детету које размењују васпитачи, стручни сарадници и наставници разредне наставе и то у виду портфолиа детета, усменим консултацијама. Препоручљиво је и укључивање и консултовање са ресурсним центрима, центрима за децу са сметњама у развоју, комисијама за усмеравање уколико је реч о детету са сметњом у развоју.

Васпитачи и стручни сарадници предшколске установе познају дете, имају искуство у раду, знају које су информације потребне школи и стога смо:

- Организовали заједнички састанак основне школе, предшколске установе и родитеља, са циљем да разменимо информације које доприносе очувању континуитета метода и облика рада, квалитета интеракције и информације о захтевима које се постављају пред дете између два нивоа образовања
- Преузимање портфолиа креираног у вртићу, као и педагошког профила деце са сметњама у развоју
- Успостављање сарадње са ресурсним центром за децу са смењама у развоју.

Када је у питању школа, припрема се састојала у следећем:

- Планирање и организовање стручног усавршавања особља школе да би одговорили на потребе нове генерације ученика
- Објективно разматрање препрека које спречавају да наставне активности у школи буду доступне свој деци
- Планирање разноврсних облика прилагођавања за свако дете

Када су у питању деца, од њих се очекује да имају одређена знања, развијене навике да могу самостално да брину о себи, да умеју да остваре контакт са вршњацима и одраслима, да могу да одложе потребе на неко време, да могу да разумеју захтеве упућене групи, да могу да се носе са успехом и неуспехом, да имају развијен појам о себи.

За те прве кораке важно је дете и припремити на неколико начина које смо у склопу припреме за транзицију радили током године:

- Васпитачи током боравка у групи примењују играње школе, привикавање на правила, радне навике, осамостаљивање. Слична припрема се ради и у кућним условима.
- Реализовали радионице које имају за циљ развијање толеранције, пажње, меморије, перцепције, концентрације, радионице на тему асертивности, комуникације, самопоуздања, као и на тему будући учитељи, другови, правила и очекивања, пут од куће до школе, рутине, ритуали
- Посета вртића школи са циљем упознавања и прилагођавања на нови простор и први корак у превазилажењу те врсте баријере. Осим класичних посета препоручљиво је организовати дружења школске и предшколске деце, заједничке изложбе, приредбе, спортске активности, игре, библиотеке...

Подршка породици се састојала у следећим активностима:

- Почетком године саставили смо упитник за родитеље све деце. Питања су се односила на нејасноће, страхове и дилеме које се односе на транзицију. Затим смо планирали и реализовали родитељске састанке и радионице за родитеље. На родитељским састанцима присуствовали су сви чланови стручног тима за транзицију предшколске установе и школе. Родитељски састанак се састојао у одговарању на недоумице које постоје код родитеља
- Реализовали смо 4 радионице током школске године које помажу родитељима да боље разумеју дечје потребе и осећања, упознали смо родитеље са темама: Типови родитељства, Мотивација за школу, Формирање радних навика..

За крај неколико сугестија за родитеље:

- Пожељно је да у процесу транзиције одведете дете да види школу, да му преносите позитиван став о школи као месту где ће много научити, стећи нове другаре и радити занимљиве ствари
- Помоћи детету да развије радне навике, припремити простор за учење уз минималну дозу садржаја која ће му одвлачити пажњу
- Омогућите детету да учествује у одабиру и куповини и заједно са вама припреми неопходан прибор и одећу за школу
- Објасните детету да је учитељ и остали одрасли ту да му помогну и да их у сваком тренутку може питати за помоћ
- Показати детету где се налазе учионице, кухиња, продужени боравак и остале просторије школе
- Покажите детету место где ћете га чекати сваки дан после школе
- Објасните му основна школска правила и зашто су она важна, објасните му шта може да очекује, укључујући дневну рутину, учитељицу, нове пријатеље и активности
- На време припремите одећу, посуду за ужину и остало
- Изаберите заједно удобну школску торбу
- Пре поласка у школу можете организовати дружење са другом децом истог узраста, детету ће бити лакше ако упозна још неко дете које ће сретати у школи

- Дајте му пуно подршке, љубави, будите расположени јер му тако шаљете поруку да је школа узбудљива и забавна
- Читајте са дететом дечје књиге о поласку у школу. Док читате причајте са дететом шта осећа... Читајте различите сликовнице, књиге, тако унапређујете језичке вештине, подстичете размишљање и разумевање
- Развијајте нове рутине... Помоћ детету да се навикне на нове рутине може олакшати прелаз у школу. Почните са устајањем и одласком на спавање у исто време, као што ће бити током школске године. Припремите јутарњу рутину која укључује облачење, доручак и спремање торбе
- Подстичите самосталност, охрабрите дете да буде самостално у обављању свакодневних активности: облачење, коришћење тоалета, прање руку, обување...
- Разговарајте о емоцијама, како се осећа, покажите му да су све емоције нормалне и да је у реду разговарати о њима
- И даље што више времена проводите на отвореном простору јер деца имају природну потребу за кретањем и истраживањем
- Колико ће неком детету требати времена да се адаптира на полазак у школу зависи од самог детета, али и од подршке коју му пружате. Хвалите његове способности подстичите их позитивним порукама, имајте разумевања ако нешто не може, пружите му подршку када је тражи и не заборавите да уживате, јер ваше дете једном у животу полази у први разред.

СОЦИО – ЕМОЦИОНАЛНА СПРЕМНОСТ ДЕТЕТА ПРИЛИКОМ ПОЛАСКА У ПРВИ РАЗРЕД

**ДУЊА СКОРИЋ, ПСИХОЛОШКИЊА У
ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ**

Период транзиције, односно прелазак детета из вртића у школу је посебно осетљив период и за дете и за породицу, рефлектује се и на дететово функционисање али и на опште породично функционисање. У овом осетљивом периоду постављају се темељи нове породичне динамике и мења се перспектива односа на релацији дете – родитељ. Када дете пође у први разред биће у ситуацији да се носи са снажним емоцијама и да стиче нове вештине за учење. Квалитет породичног окружења и искуства која дете носи из породице темељ су емотивне стабилности и зрелости детета.

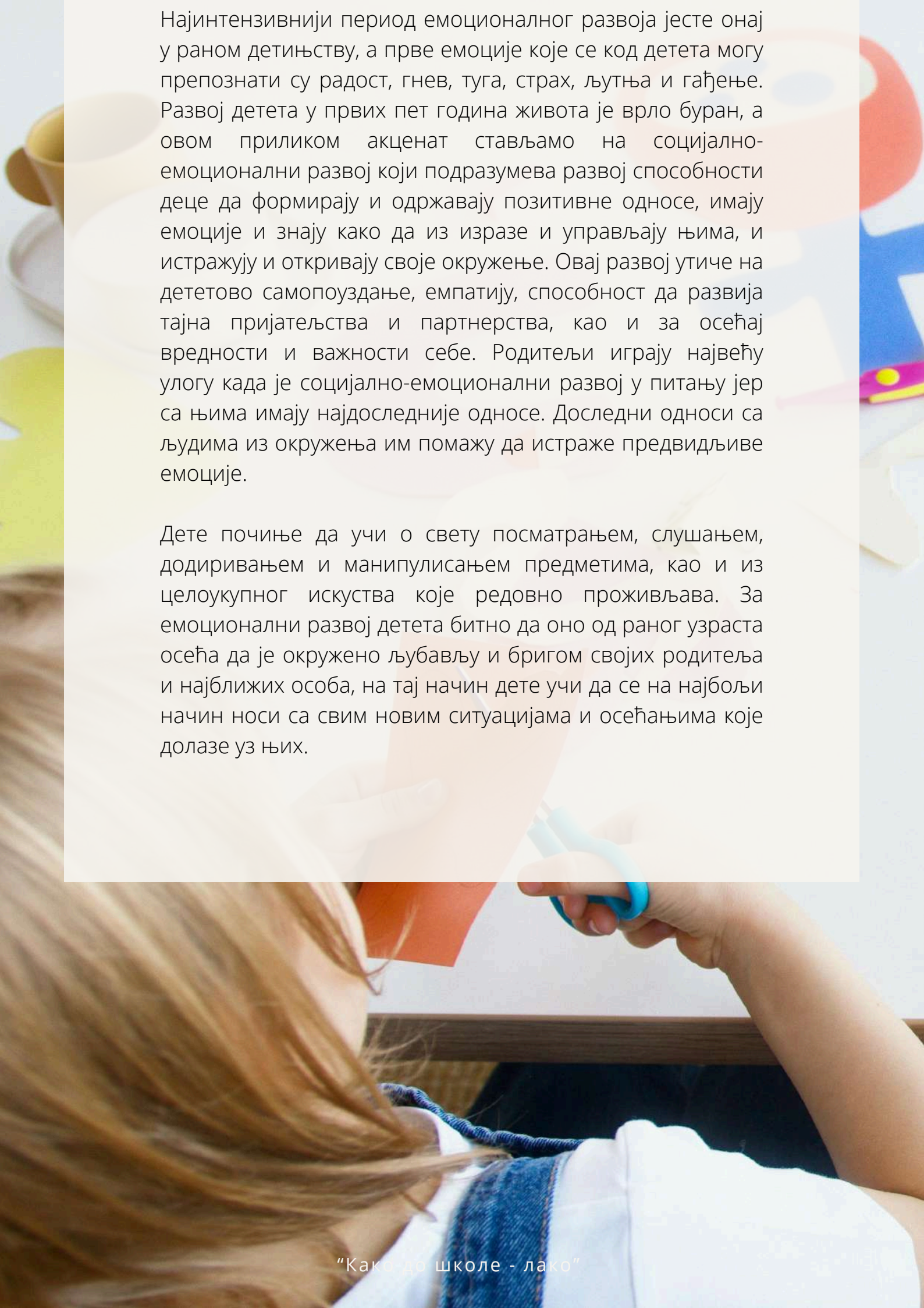

“Како до школе - лако”

Све чешће се сусрећемо са различитим тумачењима шта значи спремност детета за полазак у школу. Са једне стране родитељи стављају акценат на академска постигнућа, вештине и знања, са друге стране стручњаци запослени у образовању наглашавају социо – емоционалну стабилност и опште способности детета. На жалост многа деца школског узраста немају довољно искуства и капацитета да се суоче са првим проблемима који могу да се јаве приликом поласка у први разред. Као последица недовољне социјалне и емоционалне зрелости може да дође до губитка самопоуздања, те да се манифестују понашања као што су незадовољство, туга или бес.

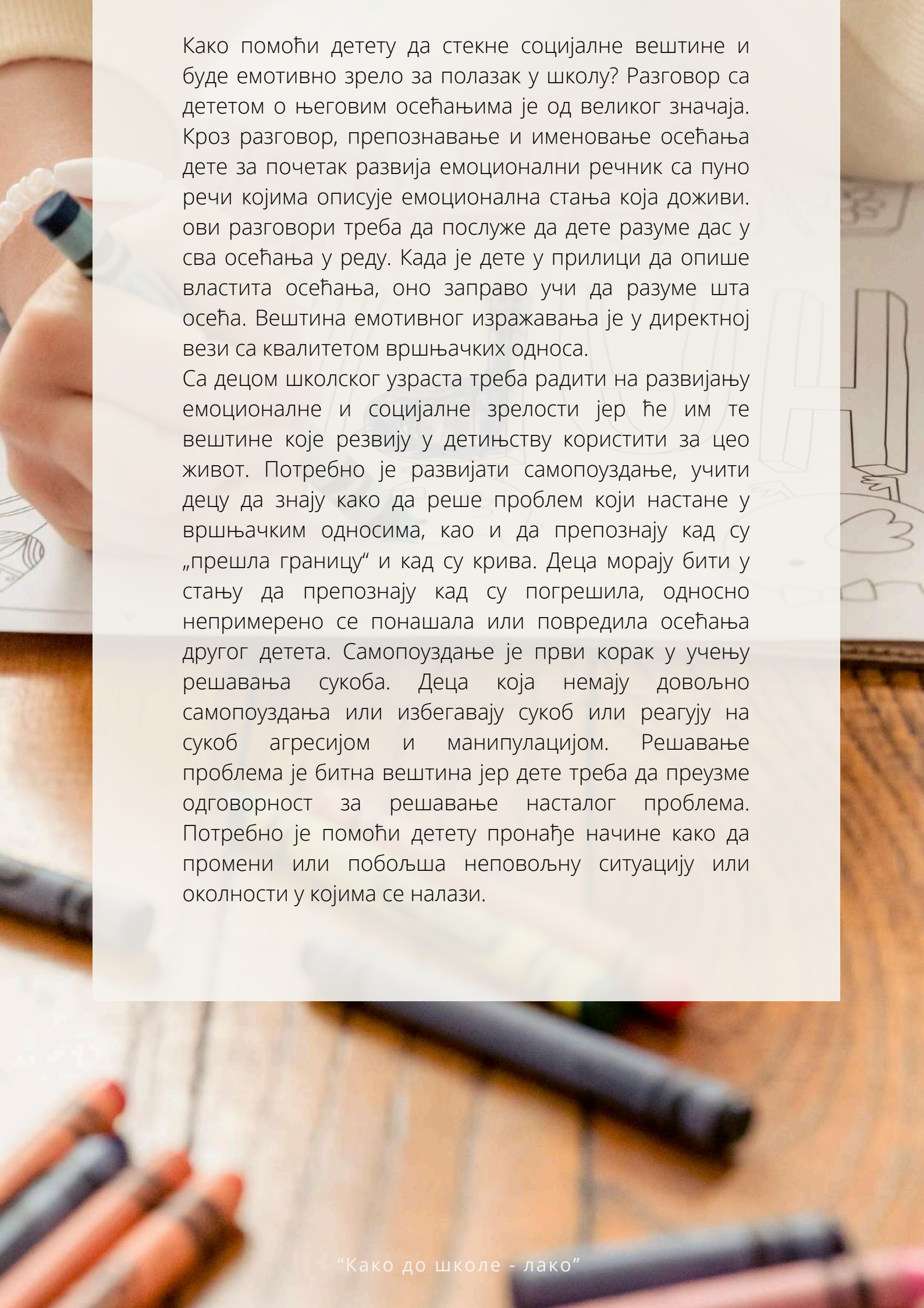
Емоционална зрелост подразумева одређени ниво самоконтроле и самосталности. У школи су деца често први пут у животу изложена оцењивању и критикама, позитивним и негативним, те је потребно да буду способна и спремна да прихвате нови систем вредновања, и да прихвате и позитивне и негативне оцене.

Социјална зрелост је уско повезана са емоционалном зрелошћу и важна је за свако дете јер поласком у школу морају да поштују одређена правила и норме понашања. У школи дете у комуникацији са другом децом мора само да се избори за свој положај, и то вештином комуникације са вршњацима.

Најинтензивнији период емоционалног развоја јесте онај у раном детињству, а прве емоције које се код детета могу препознати су радост, гнев, туга, страх, љутња и гађење. Развој детета у првих пет година живота је врло буран, а овом приликом акценат стављамо на социјално-емоционални развој који подразумева развој способности деце да формирају и одржавају позитивне односе, имају емоције и знају како да изразе и управљају њима, и истражују и откривају своје окружење. Овај развој утиче на дететово самопоуздање, емпатију, способност да развија тајна пријатељства и партнерства, као и за осећај вредности и важности себе. Родитељи играју највећу улогу када је социјално-емоционални развој у питању јер са њима имају најдоследније односе. Доследни односи са људима из окружења им помажу да истраже предвидљиве емоције.

Дете почиње да учи о свету посматрањем, слушањем, додиривањем и манипулисањем предметима, као и из целокупног искуства које редовно проживљава. За емоционални развој детета битно да оно од раног узраста осећа да је окружено љубављу и бригом својих родитеља и најближих особа, на тај начин дете учи да се на најбољи начин носи са свим новим ситуацијама и осећањима које долазе уз њих.

Како помоћи детету да стекне социјалне вештине и буде емотивно зрело за полазак у школу? Разговор са дететом о његовим осећањима је од великог значаја. Кроз разговор, препознавање и именовање осећања дете за почетак развија емоционални речник са пуно речи којима описује емоционална стања која доживи. Ови разговори треба да послуже да дете разуме да су сва осећања у реду. Када је дете у прилици да опише властита осећања, оно заправо учи да разуме шта осећа. Вештина емотивног изражавања је у директној вези са квалитетом вршњачких односа.

Са децом школског узраста треба радити на развијању емоционалне и социјалне зрелости јер ће им те вештине које развијају у детињству користити за цео живот. Потребно је развијати самопоуздање, учити децу да знају како да реше проблем који настане у вршњачким односима, као и да препознају кад су „прешла границу“ и кад су крива. Деца морају бити у стању да препознају кад су погрешила, односно непримерено се понашала или повредила осећања другог детета. Самопоуздање је први корак у учењу решавања сукоба. Деца која немају довољно самопоуздања или избегавају сукоб или реагују на сукоб агресијом и манипулацијом. Решавање проблема је битна вештина јер дете треба да преузме одговорност за решавање насталог проблема. Потребно је помоћи детету пронаћи начине како да промени или побољша неповољну ситуацију или околности у којима се налази.

ШКОЛА НА ВИДИКУ

ДЕЈАН ГРБИЋ - УЧИТЕЉ

Први септембар је све ближе, предшколци с нестрпљењем чекају полазак у први разред. Родитељи размењују искуства.

Предшколци добијају „савете“.

Велик број питања, савета, констатација, искустава, претпоставки.

Мешају се емоције.

Узбуђење расте.

“Како мислиш да дете крене у школу а не зна да чита?”

“Моје дете броји од један до сто, а зна и уназад..”

“Чујем од комшија да је њихов мали већ све научио...”

“Ови наши у вртићу ништа нису радили, само су се играли...”

“Ма, ово моје ће у школу, па нека га тамо уче да чита и рачуна...”

“У моје време...”

“Видећеш ти кад одеш у школу, нема ту брајко мој...”

“Твоји другари шта све знају, а ти...”

“Нема више играња, ти си сада велик, идеш у школу...”

Преиспитују су родитељи да ли све урадили „како треба“, преиспитује се рад васпитачица и васпитача у предшколском, распитује се о очекивањима од будућег првака у школи, траже се „најбољи“ учитељи и учитељице за будућег првака.

А будући првак?

Будући првак жели само да крене у школу, да буде велик, да буде ђак.

Веома често извор страхова будућег првака је управо приступ родитеља у припреми детета за школу и очекивања која родитељи, несвесно, постављају пред једног будућег првака.

Питање које се начешће поставља је да ли је дете спремно за полазак у школу, односно да ли је, како често чујем, зрело и да ли је припремљено.

Сам доживљај припремљености за школу се у многоне разликује када су у питању родитељи и учитељи.

Када припремате предшколца за први разред као родитељ, признаћете, трудите се да то урадите на најбољи могући начин, вођени неизмерном љубављу, са великом забринутошћу и желећи најбоље свом будућем прваку. Често се дешава да, управо због велике забринутости, циљеви које родитељи постављају пред будућег првака буду високи, а очекивања родитеља детету могу представљати оптерећење.

Већина првака у школу долази са формираним навикама и са вештинама које одговарају узрасту а које носе из куће или су усвојене у вртићу.

Да видимо шта је то што један првак доноси у школу.

- Самосталност (одевање, јело, одлазак у тоалет, везивање пертли...) која се вежба од рођења
- Поштовање договорених правила и правила игара што дете носи из породице и учи у вртићу
- Сналажење у радном простору ("седење на столици") што је део активности у вртићу
- Слушање саговорника које се носи из породице и вежба током живота
- Пажња и концентрација коју је потребно непрестано развијати
- Уважавање различитости, прихватање себе, препознавање и изражавање својих потреба и осећања, испољавање емоција на адекватан начин, толеранција, сарадња, прихватање и давање похвале што је основа добре комуникације.

Креативност детета се подстиче кроз најразличитије активности, у вртићу углавном као изражавање кроз покрет и дечији цртеж што се наставља и у школи.

Често слушам како је један од узрока забринутости развијеност графомоторике. Будући првак се са вежбама графомоторике сусреће у кући кроз свакодневне активности и кроз игру, слажућу слагалице и мозаик истовремено развијајућу логичко размишљање и усвајајући просторне релације, што значи да је кроз игру научио веома много.

Игра је део одрастања и учења и присутна је код детета од првог дана и остаје присутна и током школовања.

“Како до школе - лако”

A close-up, slightly blurred photograph of a child's hands holding a pencil over an open notebook. The child's fingers are visible, gripping the pencil. The notebook is open, and the pencil is positioned as if about to write. The background is a soft, out-of-focus light color.

Моје дете полази у први разред а не зна да чита. Дете полази у школу како би научило, између осталог, да чита и пише, што не значи да ако дете покаже жељу да научи слова треба то бранити.

Са бројевима се дете сусреће веома рано, наравно са бројевима у смислу једнине и множине. Што се тиче рачунских операција, школа је право место где ће дете то научити.

У предшколском су будући прваци већ озбиљно ушли у припреме за први разред кроз пројектне активности у оквиру програма нових основа, а део активности је веома сличан и у првом разреду и тај сустрет нечим познатим олакшаће прваку улазак у школске обавезе.

И учитељи и учитељице се припремају за први разред. Почетак првог разреда је отварање једног новог поглавља у раду учитеља и учитељица. Свака генерација првака доноси нове изазове, нова очекивања и нова искуства.

Једнако су нестрпљиви и родитељи и учитељи и учитељице а највише будући прваци.

Свако од нас се припрема за тај велики дан када су најважнији ђаци прваци. Оставимо на тренутак жеље, очекивања, амбиције по страни и пустимо прваке да уживају у том дану и не само том дану, пустимо их да буду срећни.

Будући првак жели само да крене у школу, да буде велик, да буде ђак.

“Како до школе – лако”

ВЕШТИНЕ И НАВИКЕ ПОТРЕБНЕ ЗА ПОЛАЗАК У ПРВИ РАЗРЕД

БРАНКИЦА ЧУБРИЛО, УЧИТЕЉИЦА

Спремност за полазак у школу обухвата емоционалну и социјалну зрелост и одређен степен развоја интелектуалних способности. Да би дете што лакше савладало захтеве школског програма, потребан је одређен склад у развоју наведених способности.

Дете није потребно посебно припремати за школу. Оно треба да поседује одређена знања и вештине, али се то не учи кроз наметање учења, већ кроз игру и разговоре у свакодневним животним ситуацијама.

На полазак у први разред основне школе се теже адаптирају родитељи, него будући прваци. Они немају страх од школе, са тиме се не рађају. Страхови се уче. Зато немојте своје дете плашити школом и школским обавезама, учитељем и домаћим задацима. За њих је школа страшна јер им је непозната. Ублажите тај страх објашњењем шта их тамо очекује. Не заборавите да уз школу обавезно иде и игра (дете мора имати времена и за играње јер је до недавно највише тако проводило време). Учините све што је у Вашој моћи да школа за њега постане место на ком ће радосно и са занимањем упознавати себе и своје окружење. Немојте свом детету чинити услуге које су му на штету (уместо њега да ради и испуњава школске обавезе). Не прихватајте одговор „не знам“, немојте „падати на дечје сузе“.

Показатељи да ли је дете физички, психички и емотивно зрело за полазак у школу нису да ли оно уме да чита и пише.

Шта је важно?

- СТРПЉЕЊЕ (особина која се учи цео живот), да победе нестрпљење.
- Дете мора имати развијене одређене културно - хигијенске навике, како би могло извршити задатке које му школа поставља.
- Развијајте радне навике детета у извршавању школских обавеза. Једном стечене радне навике остају заувек! Ако их Ваше дете изгради у нижим разредима основне школе, оне ће га пратити кроз процес школовања и касније. Радне навике нису урођене, оне се стичу временом (понекад брже, понекад спорије, али нису недостижне).
- Негујте и развијајте код детета самопоуздање.
- Стицање осећаја за време је веома битно (време проведено у учењу, изради домаћих задатака,.. мора бити ограничено).

„Како до школе – лако“

ПРЕДЛОЗИ

- Лексичко - семантичке вежбе (одређено слово на почетку, у средини и на крају речи).
- Концентрација (20 минута је максимална), радити на продужењу концентрације.
- Социјализација (дружење, емпатија, комуникација).
- Активности:

Играње (трчи, скаче, пење се, равнотежа,...)

Са музиком (ритам, бројалице, риме,...)

Креативне игре (цртање, вајање, бојење,...)

Игре са правилима (структура понашања, да науче да је пораз саставни део живота)

Развијање ситних мишића шаке (сецкање, лепљење, подизање прстију на шаци, рад две различите активности рукама,...)

Ви читајте детету (вокабулар, припрема за самостално читање)

Да постоји једноставна формула о припреми за школовање деце, сви би је примењивали. Наоружајте се стрпљењем, пружите подршку деци, пружите им пуно љубави и пажње и не сумњам да ће израсти у добре, поштене и вредне људе.

“Како до школе - лако”

УПИС У ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

**ТЕОДОРА НЕВАЈДИЋ, ПСИХОЛОШКИЊА У
ОСНОВНОЈ ШКОЛИ**

Први разред уписује свако дете које до почетка школске године има најмање шест и по, а највише седам и по година. Преко портала еУправа родитељ или други законски заступник може да закаже термин тестирања, односно процене спремности за упис у први разред. Већина документације евидентира се дигитално, док један део документације родитељи треба лично да донесу у изабрану школу о чему ће их обавестити административна или стручна служба школе. О адекватној лекарској документацији која се односи на обавезан систематски преглед пред полазак у школу консултујте се са педијатром.

При упису у први разред стручни сарадник (психолог или педагог) врше тестирање стандардизованим тестовима уз које најчешће придруже и упитнике за родитеље како би сазнали све специфичности о детету. Поред стандардизованих тестова за процену зрелости деце при поласку у први разред ништа мање нису важни и упитници који се односе на психо-физички и социјални развој детета, породичну структуру, здравствено стање, говор детета и сл.

Процена спремности за полазак у први разред

Процена спремности за полазак у школу врши се стандардизованим тестовима намењеним за процену когнитивних, вербалних, перцептивних, визуелних, логичких, графомоторичких способности.

Упитници за процену највише су усмерени на процену горе наведених способности, а како би свим родитељима односно законским заступницима све то мало приближила то би значило следеће: тест се односи на задатке као што су - памћење одређених облика, препознавање и именовање предмета са слике, логичке задатке које прати и вербално објашњење, повезивање више налога (боја, облик, број...), познавање најосновних података о себи, свету око себе, разумевање прочитаног, могућност да дете саслуша и преприча краћи тест или реченицу, давања смисла и функције предметима и појавама. Вербална и невербална размена информација са дететом током тестирања је константна.

Како охрабрити преплашено дете

Упис у први разред уме да буде врло озбиљан стресор код деце и промене у понашању, емоцијама и размишљању су очекиване. Деца уписом у школу добијају много тога, са друге стране њиховим очима гледано они ипак мењају установу, социјално окружење, добијају обавезе и нове захтеве, али и напуштају средину која им је позната. Савети за превазилажење страха и охрабривање детета: посетите са дететом школу у коју треба да се упише, подстичите дете да увек слободно може да каже како шта мисли и осећа поводом поласка у школу, уколико је присутан страх не треба га игнорисати, поделите са дететом Ваша искуства и разговарајте о школи афирмативно. Разговор са дететом кроз изношење само негативних, захтевних и не тако пријатних промена које га чекају неће допринети доброј адаптацији будућег првака. Било би лепо да, као одрасли појединци, школу представимо као окружење које је пуно нових познанстава, искустава, успомена, смеха, учења и обавеза који се вежу за пријатно, пожељно и подстицајно окружење за дете. Страх од поласка у први разред није нерешив, зато треба да покажемо стрпљење. Радне навике се стичу, дајмо детету времена.

Савети и препоруке

Говорно – језички развој: Богатите дечији речник кроз разговор, док читате детету предложите да Вам преприча причу коју је чуло. Уколико приметите да се одређени гласови нису адекватно или довољно развили код детета обратите се логопеду, ако нисте сигурни да ли постоји потреба за тиме, можете увек да се консултујете са стручњацима.

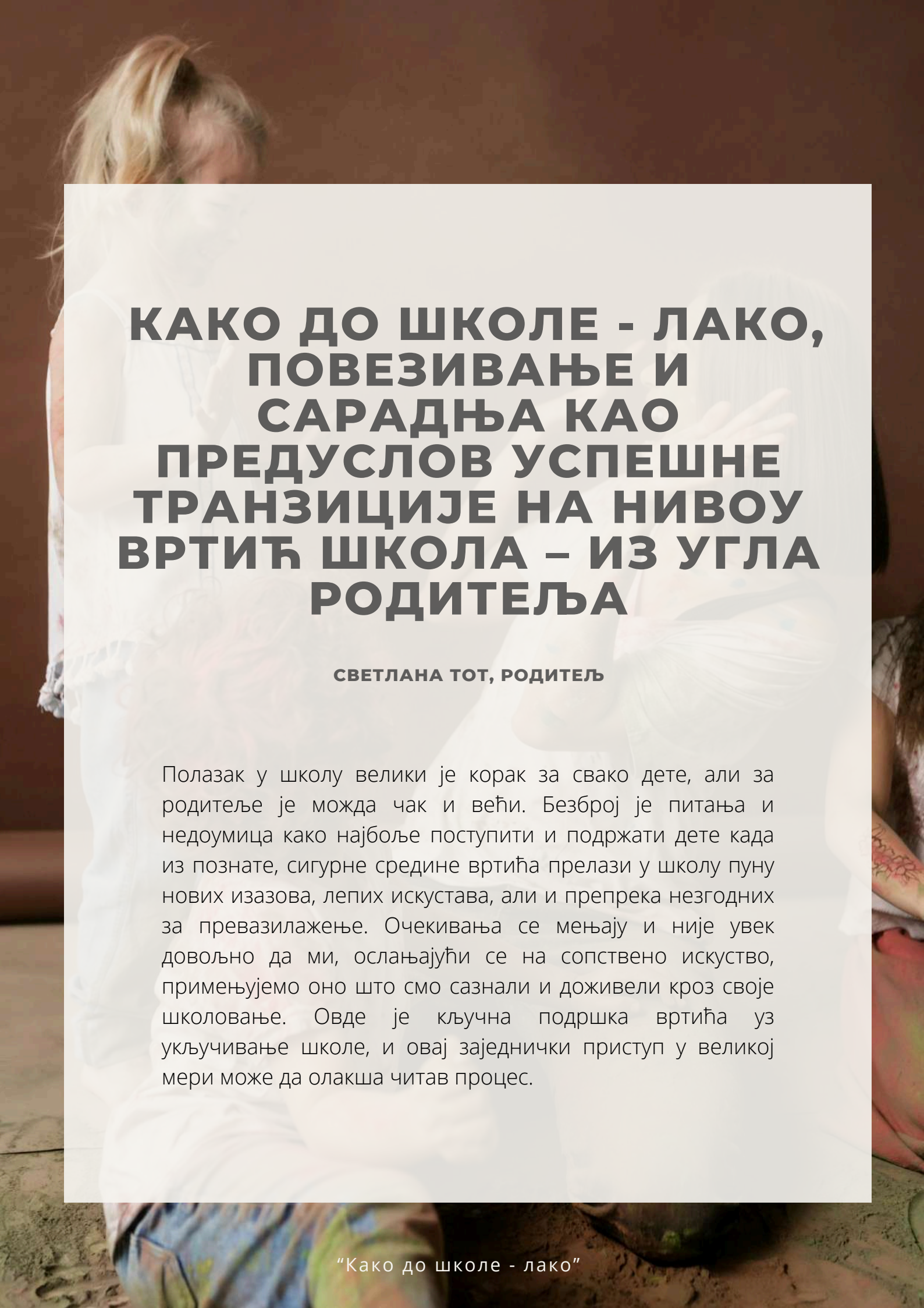
Деца воле да цртају што је одлична графомоторичка вежба, али и вежба визуалне перцепције. Што мање екранизације (видео игрице, телефони, таблети, ТВ екран и сл.) јер уколико дете много времена проводи испред екрана то ће много нарушити квалитет дететове пажње и концентрације.

Знање, речник, логичке операције одлично могу да се вежбају и кроз увежбавање дана у недељи или месеца у години, игре настављања низа, учење или цртање годишњих доба, разврставање предмета по боји, величини и функцији и слично.

Просторну оријентацију (предмети који су десно-лево, горе-доле, иза-испред, испод-на...), опозите (топло-хладно, велико-мало, дечак-девојчица и слично) можете да вежбате кроз игру у кругу породице или вршњака. Јачање социјалних емоционалних вештина кроз вршњачке односе као што су дружења, рођендани, посете. Разговарајте отворено са дететом на тему конфликтних ситуација, саслушајте дететов предлог решења, дајте детету савет или предлог како да реши конфликт или помогне некоме ко има проблем.

Правилан социјално – емоционални развој доприноси бољим вршњачким односима, развоју самопоуздања, развијању емпатије па на крају крајева и бољим школским постигнућима. Прихватање одређених осећања, развијање емпатије, прихватање себе и других, прихватање кривице, могу водити само бољим школским успесима и воде ка формирању самосталног и одговорног појединца у друштву.

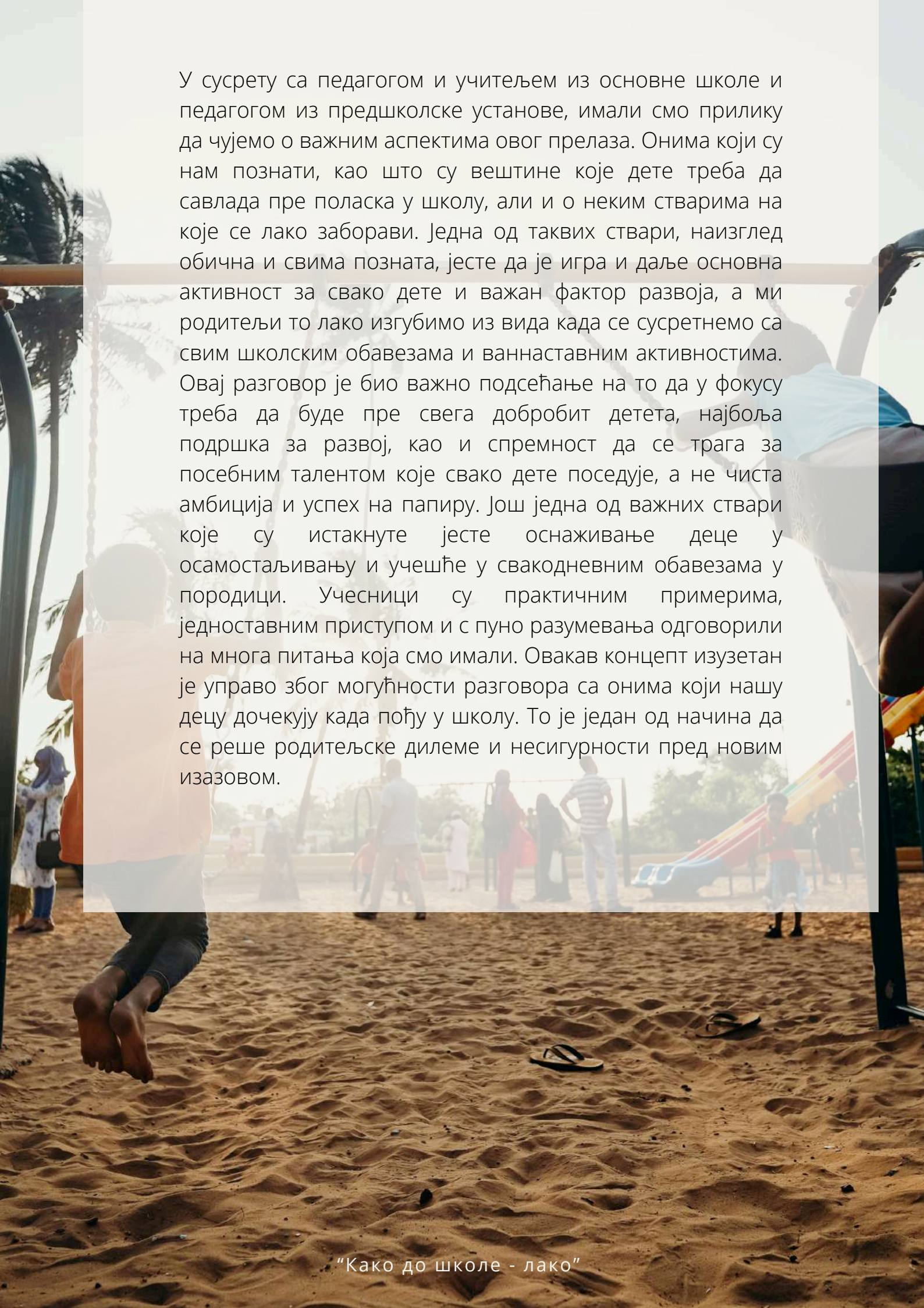

КАКО ДО ШКОЛЕ - ЛАКО, ПОВЕЗИВАЊЕ И САРАДЊА КАО ПРЕДУСЛОВ УСПЕШНЕ ТРАНЗИЦИЈЕ НА НИВОУ ВРТИЋ ШКОЛА – ИЗ УГЛА РОДИТЕЉА

СВЕТЛАНА ТОТ, РОДИТЕЉ

Полазак у школу велики је корак за свако дете, али за родитеље је можда чак и већи. Безброј је питања и недоумица како најбоље поступити и подржати дете када из познате, сигурне средине вртића прелази у школу пуну нових изазова, лепих искустава, али и препрека незгодних за превазилажење. Очекивања се мењају и није увек довољно да ми, ослањајући се на сопствено искуство, примењујемо оно што смо сазнали и доживели кроз своје школовање. Овде је кључна подршка вртића уз укључивање школе, и овај заједнички приступ у великој мери може да олакша читав процес.

“Како до школе - лако”

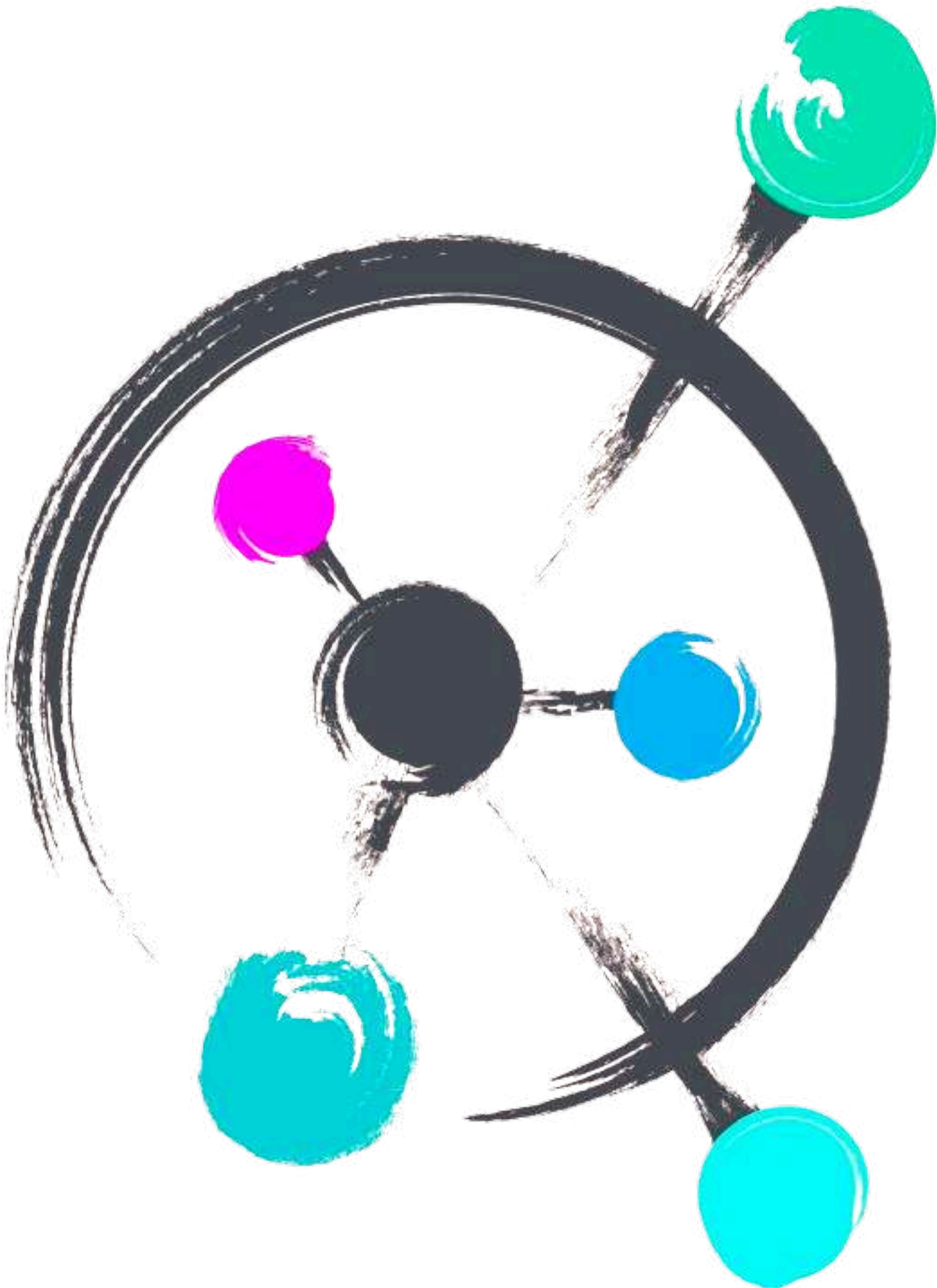

У сусрету са педагогом и учитељем из основне школе и педагогом из предшколске установе, имали смо прилику да чујемо о важним аспектима овог прелаза. Онима који су нам познати, као што су вештине које дете треба да савлада пре поласка у школу, али и о неким стварима на које се лако заборави. Једна од таквих ствари, наизглед обична и свима позната, јесте да је игра и даље основна активност за свако дете и важан фактор развоја, а ми родитељи то лако изгубимо из вида када се сусретнемо са свим школским обавезама и ваннаставним активностима. Овај разговор је био важно подсећање на то да у фокусу треба да буде пре свега добробит детета, најбоља подршка за развој, као и спремност да се трага за посебним талентом које свако дете поседује, а не чиста амбиција и успех на папиру. Још једна од важних ствари које су истакнуте јесте оснаживање деце у осамостаљивању и учешће у свакодневним обавезама у породици. Учесници су практичним примерима, једноставним приступом и с пуно разумевања одговорили на многа питања која смо имали. Овакав концепт изузетан је управо због могућности разговора са онима који нашу децу дочекују када пођу у школу. То је један од начина да се реше родитељске дилеме и несигурности пред новим изазовом.

Стварање овакве прилике за сусрет важно је из више разлога. То је начин да се родитељима приближи оно што их очекује када дете пође у школу, али и да их оснажи да буду сигуран ослонац својој деци када закораче у тај нови свет. То је и прилика да се на најбољи начин искористи време за припрему, кроз стицање нових знања и увида, кроз дељење искуства стручних лица која учествују у процесу. Напослетку, а можда и најважније, тако се потврђује улога вртића и школе као сигурних места за нашу децу, места на којима се изазови и искуства претварају у прилике за развој.

“Како до школе - лако”

Влада Републике Србије
МИНИСТАРСТВО
ЗА БРИГУ О ПОРОДИЦИ
И ДЕМОГРАФИЈУ

Предшколска Установа
"Радосно детињство"
Нови Сад

Како до школе - Јако!